

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор Національного
університету біоресурсів і
природокористування України,
професор, академік НААН

 I. I. Ібатуллін
« 18 » _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради економічного
факультету

Протокол № 10 від « 17 » 06 2020 року

Декан економічного
факультету А.Д. Діброва

на засідання кафедри фінансів
Протокол № 5 від « 02 » 06 2020
року

Завідувач кафедри Н. М. Давиденко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ДОСЛІДЖЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСАМИ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА
СТРАХУВАННЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ
КАФЕДРА: Фінансів

РОЗРОБНИК: доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри
фінансів Давиденко Надія Миколаївна
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Дослідження глобальних проблем управління фінансами

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Освітньо-науковий рівень	Третій	
Освітній ступінь	Доктор філософії	
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування	
Освітньо-наукова програма	Фінанси, банківська справа та страхування	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова (за вибором здобувача)	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ЄСТС	5	
Кількість змістовних модулів	Не передбачено	
Курсовий проект (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	20 год	20 год
Практичні, семінарські заняття	20 год	20 год
Лабораторні заняття	- год	- год
Самостійна робота	110 год	110 год
Індивідуальні завдання	- год	- год
Кількість тижневих годин	4 год	4 год

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Дослідження глобальних проблем управління фінансами» є формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії комплексного розуміння системи взаємозв'язків у галузі глобальних проблем управління фінансами.

Предметом дисципліни «Дослідження глобальних проблем управління фінансами» є система міжнародних валютно-фінансових відносин, яка є підсистемою міжнародних економічних відносин.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- набуття вмінь застосовувати отримані в процесі навчання теоретичні знання з глобальних проблем управління фінансів;
- набуття досвіду в сфері глобальних проблем управління фінансами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Дослідження глобальних проблем управління фінансами» **здобувач повинен знати:**

- визначення вартісних відносин, що формують міжнародні фінанси та роль держави у цих відносинах;
- складові валютних систем, видів цих систем та процесу їх еволюції;
- процес міграції капіталу;
- ролі інвестицій у системі міжнародних економічних відносин;
- порядок інвестування капіталу в акції та боргові зобов'язання, міжнародного кредитування та міжнародної заборгованості;
- вивчення системи оподаткування в галузі міжнародних відносин, зокрема прямого та непрямого оподаткування, а також принципів лібералізації міжнародної торгівлі;
- суть та форми міжнародних фінансових розрахунків, їх реалізації за допомогою зарубіжних платіжних систем;
- системи міжнародних балансів;
- процес здійснення міжнародних фінансових розрахунків.

По закінченню вивчення дисципліни **здобувач повинен вміти:**

- ефективно керувати приватними грошовими коштами;
- приймати обґрунтовані рішення, які впливають на дохідність капіталу;
- пояснювати процеси і тенденції, що спостерігаються в економіці України;
- аналізувати показники зовнішнього боргу;
- здійснювати аналіз та управління валютними, кредитними, інвестиційними потоками підприємств у сфері міжнародного бізнесу;
- оцінювати співпрацю України з міжнародними фінансовими установами;
- застосовувати розрахунково-аналітичні методи моніторингу системи міжнародних фінансів;

– проявляти аналітичні здібності, дослідницькі навички, уміння здійснювати теоретичний аналіз проблеми в сфері міжнародних фінансів та здатність висувати і обґрунтовувати гіпотези;

– проводити критичний аналіз публікацій з різних наукових, професійних та освітніх джерел у сфері міжнародних фінансів, виявляти теоретичні й практичні проблеми, протиріччя і невирішені раніше задачі (проблеми) або їх складові, а також дискусійні питання в цій сфері.

Дисципліна «Дослідження глобальних проблем управління фінансами» забезпечує наступні компетенції освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів третього (освітньо - наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»: загальні компетентності - здатність ініціювати і розробляти інноваційні проекти та управляти ними; здатність спілкуватися з колегами у науково-професійному середовищі як на національному рівні так і міжнародному; фахові компетентності - здатність до критичного аналізу наукового доробку та формування наукового світогляду у сфері досліджень фінансів, банківської справи та страхування; здатність до постановки та вирішення наукових задач та проблем у галузі фінансів, банківської справи та страхування; здатність до здійснення наукових досліджень та отримання наукових результатів, що формують нові знання для розв'язання актуальних проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування; здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку в сфері фінансів, банківської справи та страхування; здатність обґрунтовувати вибір методів і методик аналізу економічних процесів для досягнення мети дослідження; здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі фінансів, банківської справи та страхування; здатність впроваджувати результати власних досліджень в сфері фінансів, банківської справи та страхування; здатність до самовдосконалення та саморозвитку у професійній сфері, відповідальності за навчання інших при здійсненні науково-педагогічної діяльності та наукових досліджень в галузі фінансів, банківської справи та страхування; здатність використовувати методи дослідження процесів, що відбуваються в економіці, фінансових системах та реалізації комплексу заходів щодо підтримки та розвитку сфери фінансів, банківської справи та страхування.

Міждисциплінарні зв'язки (місце у структурно-логічній схемі вивчення компонент освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»). Навчальна дисципліна «Дослідження глобальних проблем управління фінансами» є вибірковою дисципліною (за вибором здобувача) та розглядає питання, суміжні з проблематикою інших дисциплін освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» («Корпоративні фінанси», «Управління страховими ризиками», «Фінансові ринки та інститути»,

«Державний фінансовий менеджмент», «Антикризове фінансове управління та фінансова безпека підприємств», «Фінанси природокористування» та ін.). Оскільки курс має комплексний характер (включає до свого складу теоретичні основи державного фінансового менеджменту, систему забезпечення менеджменту державних фінансів, моделі фінансових відносин у суспільстві, масштаб державних фінансів, державну фінансову політику, місцеві бюджети, бюджетне прогнозування та планування, державне замовлення та організацію закупівель за бюджетні кошти, внутрішній та зовнішній контроль), отримані знання та навички сформуєть компетентність здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та забезпечать здатність особи розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Основними організаційними формами вивчення дисципліни «Дослідження глобальних проблем управління фінансами» є: лекції, практичні заняття, самостійна робота та контрольні заходи – презентації, тести, екзамен.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння аспірантами навчального матеріалу в час, вільний від аудиторних занять. Вона передбачає опрацювання монографій та інших наукових праць, підручників, навчальних і методичних посібників, вивчення та ознайомлення з положеннями законодавчих та інших нормативно-правових актів, матеріалів, отриманих засобами інформаційних технологій тощо.

Екзамен є підсумковою формою контролю засвоєння знань і формування вмінь, передбачених внаслідок вивчення дисципліни.

Форма підсумкового контролю – оцінка за результатами поточного та підсумкового контролю.

3. Програма та структура навчальної дисципліни «Дослідження глобальних проблем управління фінансами»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	Ін д	с.р.		л	п	лаб	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Світова фінансова система та фінансовий ринок												
Тема 1. Предмет науки про глобальні проблеми управління фінансами	19	2	2	-	-	15	19	2	2	-	-	15
Тема 2. Валюта та валютні системи	21	4	2	-	-	15	21	4	2	-	-	15
Тема 3. Світовий фінансовий ринок	19	2	2	-	-	15	19	2	2	-	-	15
Тема 4. Глобалізація світового фінансового середовища.	16	2	4	-	-	10	16	2	4	-	-	10
Разом	75	10	10	-	-	55	75	10	10	-	-	55
2. Механізм функціонування та регулювання міжнародних фінансів												
Тема 5. Механізм функціонування та регулювання міжнародних фінансів	19	2	2	-	-	15	19	2	2	-	-	15
Тема 6. Оподаткування в системі міжнародних відносин	21	4	2	-	-	15	21	4	2	-	-	15
Тема 7. Міжнародні розрахунки та баланси міжнародних розрахунків	19	2	2	-	-	15	19	2	2	-	-	15
Тема 8. Фінанси транснаціональних корпорацій	16	2	4	-	-	10	16	2	4	-	-	10
Разом	75	10	10	-	-	55	75	10	10	-	-	55
Усього годин	150	20	20	-	-	110	150	20	20	-	-	110

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Предмет науки про глобальні проблеми управління фінансами	2	2
2.	Валюта та валютні системи	2	2
3.	Світовий фінансовий ринок	2	2
4.	Глобалізація світового фінансового середовища.	4	4
5.	Механізм функціонування та регулювання міжнародних фінансів	2	2
6.	Оподаткування в системі міжнародних відносин	2	2
7.	Міжнародні розрахунки та баланси міжнародних розрахунків	2	2
8.	Фінанси транснаціональних корпорацій	4	4
	Разом	20	20

5. Самостійна робота під керівництвом НПП

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Предмет науки про глобальні проблеми управління фінансами	15	15
2.	Валюта та валютні системи	15	15
3.	Світовий фінансовий ринок	15	15
4.	Глобалізація світового фінансового середовища.	10	10
5.	Механізм функціонування та регулювання міжнародних фінансів	15	15
6.	Оподаткування в системі міжнародних відносин	15	15
7.	Міжнародні розрахунки та баланси міжнародних розрахунків	15	15
8.	Фінанси транснаціональних корпорацій	10	10
	Разом	110	110

6. Анотація тем навчальної дисципліни

1. Світова фінансова система та фінансовий ринок

Тема 1. Предмет науки про глобальні проблеми управління фінансами

Міжнародні фінансові відносини: зміст і чинники, що впливають на розвиток. Суть і основа міжнародних фінансів. Світові фінансові ресурси. Міжнародні публічні і міжнародні приватні фінанси. Фінансова глобалізація: зміст, напрями прояву, вплив на міжнародні фінанси. Риси міжнародних фінансів в умовах фінансової глобалізації. Позитивні і негативні ефекти фінансової глобалізації

Міжнародні валютно-фінансові відносини як підсистема міжнародних економічних відносин. Призначення (функції) міжнародних фінансів. Суб'єкти міжнародних фінансових зв'язків. Система вартісних (грошових) відносин, що формує міжнародні фінанси. Еволюція міжнародних фінансів. Роль держави у міжнародних фінансах. Координація економічної та фінансової політики країн на сучасному етапі. Міжнародне фінансове право. Принципи та форми реалізації міжнародної фінансової політики.

Питання для самопідготовки за темою 1

1. Яка об'єктивна необхідність становлення та розвитку міжнародних фінансів?
2. Генезис міжнародних фінансових операцій.
3. Сутність та основні суб'єкти міжнародних фінансів.
4. Які причини та наслідки глобалізації міжнародних фінансів?
5. Сутність та характеристика світових фінансових центрів.
6. Офшорні фінансові центри.
7. Роль міжнародних фінансів у сучасній світогосподарській системі.
8. Поняття фінансової глобалізації, основні етапи, форми.
9. Особливості сучасної фінансової глобалізації та її наслідки
10. Показники фінансової глобалізації
11. У чому полягає практична реалізація функцій міжнародних фінансів

Тема 2. Валюта та валютні системи

Поняття валютної системи. Складові валютних систем, їх еволюція в міжнародних фінансах. Валюта. Валютні цінності. Конвертованість валют. Ціна (курс) валюти. Кон'юнктурні та структурні чинники, що обумовлюють коливання валютних курсів. Інфляція та валютний курс. Валютний кошик. Міжнародні розрахункові грошові одиниці, їх призначення та види. Валютні резерви. Стабілізаційні валютні фонди.

Види валютних систем. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська (Кінгстонська) валютна система. Європейський валютний Союз. Національні валютні системи. Національна валютна система України. Повноваження Національного банку та Кабінету Міністрів України в сфері валютного

контролю та валютного регулювання. Світова валютна система. Еволюція валютних систем.

Питання для самопідготовки за темою 2

1. Сутність та основні елементи валютних систем.
2. Складові валютних систем, їх види і призначення.
3. Валюта. Валютні цінності. Конвертованість валюти. Класифікатор іноземних валют НБУ.
4. Валютний кошик. Міжнародні розрахункові грошові одиниці, їх призначення та види.
5. Валютні резерви. Стабілізаційні валютні фонди.
6. Види валютних систем. Система “золотого стандарту”. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система.
7. Європейський Валютний Союз .
8. Національні валютні системи. Національна валютна система України. Повноваження Національного банку та Кабінету Міністрів України у сфері валютного регулювання та контролю.
9. Світова валютна система та її еволюція.
10. Еволюція світової валютно-фінансової системи.
11. Сутність та характеристика валютних блоків.
12. Сутність та характеристика валютних зон

Тема 3. Світовий фінансовий ринок

Організаційні засади світового фінансового ринку. Міжнародні потоки фінансових ресурсів. Фінансові центри. Фінансові посередники. Первинний ринок. Вторинний ринок. Наднаціональне регулювання ринку. Міжнародні фінансові організації та інститути, їх роль у практиці міждержавного кредитування. Міжнародна діяльність банків. Форми організаційних структур іноземних банків. Регулювання міжнародних банківських операцій: Базельський комітет.

Світовий фінансовий ринок як особлива сфера економічних стосунків. Поняття світового фінансового ринку з економічної і інституціональної позиції. Функції світового фінансового ринку. Класифікація світового фінансового ринку. Учасники світового фінансового ринку: види і особливості. Етапи формування і розвитку світового фінансового ринку. Риси світового фінансового ринку на сучасному етапі.

Функції фінансового ринку. Забезпечення руху фінансових потоків, переливу вільних фінансових фондів (заощаджень) в інвестиції. Внутрішньогалузевий, міжгалузевий та міжнародний рух фінансових потоків. Інтернаціоналізація та глобалізація фінансових ринків. Єдина валюта в Європейському Союзі, вплив на світовий фінансовий ринок. Формування нагромадження капіталу. Особливості нагромадження капіталу в плановій та ринковій економіках, порівняльний аналіз, переваги та недоліки. Роль фінансового ринку в економіці.

Питання для самопідготовки за темою 3

1. Структура світового фінансового ринку.
2. Характеристика процесу формування міжнародного фінансового центру.
3. У чому особливості таких світових фінансових центрів, як Лондон, Нью-Йорк, Токіо?
4. Що таке офшорні центри? Які є види офшорних центрів? Навести приклади.
5. Організаційні засади світового фінансового ринку. Міжнародні потоки фінансових ресурсів.
6. Фінансові центри: загальна характеристика.
7. Фінансові посередники. Первинний ринок. Вторинний ринок. Державне регулювання міжнародного фінансового ринку.
8. Міжнародні фінансові організації.
9. Міжнародна діяльність банків.
10. Форми організаційних структур іноземних банків.
11. Регулювання міжнародних банківських операцій: Базельський Комітет.

Тема 4. Глобалізація світового фінансового середовища

Світові фінансові кризи. Сутність глобалізації та її специфіка у фінансовій сфері. Позитивні та негативні наслідки фінансової глобалізації. Вплив фінансової глобалізації на функціонування світового ринку капіталів та розвиток валютних криз. Види та причини розвитку фінансових криз. Характеристики сучасних фінансових криз. Фондова криза. Криза грошового обігу. Банківська криза. Боргова криза. Системна криза. Валютна криза. Передумови розвитку валютних криз. Система раннього попередження валютних криз.

Глобальні виклики світової економіки. Чинники глобалізації світових фінансів. Еволюція світової фінансової архітектури. Наслідки фінансової глобалізації. Глобалізація та її вплив на становлення світового фінансового середовища. Причина та вплив світової фінансовоекономічної кризи 2008 - 2009 років на світове фінансове середовище. Координація політики країн у глобальному фінансовому середовищі.

Питання для самопідготовки за темою 4

1. Чинники глобалізації світових фінансів.
2. Еволюція світової фінансової архітектури.
3. Наслідки фінансової глобалізації.
4. Координація політики країн у глобальному фінансовому середовищі.
5. Чому зростання обсягів міжнародної торгівлі товарами та послугами можна назвати наслідком фінансової глобалізації.
6. Як впливає поглиблення фінансової глобалізації на міжнародну міграцію робочої сили.

7. В чому полягають загрози поглиблення глобалізаційних процесів для національних економік.

8. Причина та вплив світової фінансово-економічної кризи 2008 - 2009 років на світове фінансове середовище.

9. Які основні причини кризи 1997-1998 рр. у Південно-Східній Азії.

10. Чим була спричинена сучасна світова фінансова криза.

2. Механізм функціонування та регулювання міжнародних фінансів

Тема 5. *Механізм функціонування та регулювання міжнародних фінансів*

Міжнародні кредитно-фінансові установи. Банки. Світовий банк реконструкції і розвитку. Європейський банк реконструкції і розвитку. Небанківські світові фінансові інститути. Міжнародний валютний фонд. Міжнародні страхові компанії. Міжнародні біржі. Багатонаціональні корпорації. Фінансове посередництво і фінансові посередники на міжнародних фінансових ринках.

Міжнародний контроль за рухом капіталу. Інструменти ринку капіталів. Інструменти грошового ринку. Цінні папери колективного інвестування. Похідні фінансові інструменти. Прямі інвестиції. Операції з нерухомістю. Рух особистих коштів. Кредитні операції. Формування спільних підходів до міжнародного інвестування та діяльності ТНК. Захист інвестицій. Міжнародні фінансові стандарти.

Питання для самопідготовки за темою 5

1. Загальна характеристика світового фінансового ринку.
2. Загальна характеристика міжнародної батьківської справи (ТНБ).
3. Загальна характеристика фінансів ТНК.
4. Загальна характеристика міжнародних портфельних інвестицій
5. Загальна характеристика валютних ринків.
6. Види валютних ринків
7. Сучасні тенденції розвитку валютного ринку.
8. Визначення, форми і види міжнародного кредитування.
9. Особливості міжнародних комерційних кредитів.
10. Особливості міжнародного банківського кредитування.
11. Синдиковане кредитування. Особливості синдикованих єврокредитів

Тема 6. Оподаткування в системі міжнародних відносин

Поняття і основні риси сучасних податкових систем. Види податків та їх класифікація. Міжнародне подвійне оподаткування і шляхи його врегулювання. Овшорні центри в системі міжнародного оподаткування. Міжнародна податкова конкуренція і її дія на національні податкові системи.

Вплив глобалізації на національні податкові системи. Міжнародна податкова координація.

Класифікація податкових платежів. Подвійне оподаткування та особливості міжнародних податкових відносин. Податкові системи країн світу. Офшорні зони.

Загальні риси та специфіка оподаткування в різних країнах світу. Гармонізація податкових систем у світовій економіці. Оподаткування в промислово розвинених країнах. Податки в транзитивних економічних системах. Міжнародне подвійне оподаткування та шляхи його врегулювання. Договори про уникнення подвійного оподаткування як інструмент мінімізації податків. «Шопінг податкових угод» (tax treaty shopping).

Питання для самопідготовки за темою 6

1. Національні податкові системи країн світу.
2. Регулювання подвійного оподаткування міжнародної діяльності.
3. Особливості функціонування „податкових гаваней”
4. Які види податків і зборів включає структура оподаткування у розвинутих закордонних країнах.
5. Податкова політика у зарубіжних країнах та її особливості.
6. Особливості порядку нарахування та сплати деяких податків в різних країнах світу.
7. Що є особливого у побудові податкової системи Японії?
8. Які основні тенденції розвитку податкових систем ведучих закордонних країн?
9. У чому полягає об'єктивна необхідність та який сучасний стан гармонізації національних податкових систем.
10. Якими є загальні риси й особливості оподаткування у промислово розвинутих країнах?
11. Якими є загальні риси й особливості становлення податкових систем у країнах з транзитивною економікою.

Тема 7. Міжнародні розрахунки та баланси міжнародних розрахунків

Поняття міжнародних розрахунків, умови їх реалізації. Кореспондентські відносини і види кореспондентських рахунків: ЛОРО, НОСТРО. Учасники міжнародних розрахунків. Особливості міжнародних розрахунків. Валютнофінансові і платіжні умови зовнішньоторговельного контракту: валюта ціни і спосіб її встановлення, валюта платежу, курс перерахунку при неспівпаданні валюти ціни і валюти платежу, умови платежу, форми міжнародних розрахунків.

Банківський переказ: зміст і види. Порядок розрахунку банківським переказом. Способи здійснення банківського переказу. Переваги і недоліки банківського переказу. Уніфіковані правила по інкасо. Фінансові і комерційні документи. Види інкасо: чисте інкасо і документарне інкасо. Сторони по інкасо. Основні види документарне інкасо. Механізм здійснення інкасової

форми розрахунків. Переваги та недоліки документарного інкасо. Документарний акредитив.

Уніфіковані правила та звичаї для документарних акредитивів. Механізм здійснення акредитивної форми розрахунків. Принципи прийому банком документів при документарному акредитиві. Форми документарного акредитиву. Переваги та недоліки документарного акредитиву.

Питання для самопідготовки за темою 7

1. Міжнародні розрахунки та їхні форми.
2. Акредитив у міжнародних розрахунках.
3. Форми, види та конструкції акредитиву.
4. Валютні кліринги та їхні форми.
5. Валютно-фінансові та платіжні умови міжнародних контрактів.
6. Поняття платіжного балансу та взаємозв'язок рахунків
7. Факторинг у галузі міжнародних фінансів
8. Фінансові посередники на міжнародному фінансовому ринку
9. Характеристика міжнародного ринку облігацій.
10. Методи страхування ризику з міжнародних кредитів.
11. Міжнародні факторингові операції.
12. Характеристика форфейтингових інструментів.

Тема 8. Фінанси транснаціональних корпорацій

Визначення та методологічні основи аналізу прямих іноземних інвестицій. Мотиви здійснення прямих іноземних інвестицій транснаціональними корпораціями. Трансферні ціни. Міжнародне короткострокове фінансування транснаціональної фірми. Довгострокове фінансування міжнародних операцій. Декомпозиція ризиків ТНК.

Зарубіжні філіали ТНК: джерела, форми та параметри їхнього фінансування. Мобілізація коштів системи ТНК. Фінансові зв'язки системи ТНК. Оподаткування міжнародної діяльності. Взаємовідносини філіалів ТНК з головною фірмою.

Система контролю й регулювання міжнародних грошових операцій. Управління грошовою готівкою. Стратегії та механізми підвищення ефективності управління готівковими коштами.

Питання для самопідготовки за темою 8

1. ТНК, їхні фінанси і фінансова політика
2. Пряме зарубіжне інвестування
3. Мотивація прямого зарубіжного інвестування ТНК
4. Декомпозиція ризику ТНК
5. Зарубіжні підрозділи ТНК: форми, джерела та параметри їх фінансування
6. Взаємовідносини філій ТНК з головною фірмою

7. Фінансові зв'язки системи ТНК
8. Управління грошовими переказами ТНК, або міжнародна система управління готівкою
9. Контроль та регулювання міжнародних грошових операцій, управління фінансовою діяльністю
10. Стратегії та механізми підвищення ефективності контролю і регулювання грошових операцій
11. Оподаткування міжнародної діяльності ТНК
12. Валютні ризики потенційних збитків ТНК. Види валютних ризиків: трансляційний, транзакційний, операційний

7. Індивідуальна робота

Індивідуальні завдання для проміжного контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії денної, вечірньої, заочної форми навчання спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування» з дисципліни «Дослідження глобальних проблем управління фінансами» виконують відповідно до навчального плану.

Метою виконання індивідуального завдання є закріплення і систематизація отриманих знань у процесі самостійної підготовки у міжсесійний період.

Правильна організація роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії має вирішальне значення для успішного виконання ним навчального плану.

Аспірант повинен:

- прослухати курс лекцій, вивчити теоретичний матеріал;
- ознайомитися з нормативно-правовою базою, науково-монографічною літературою, підручниками, посібниками, які рекомендовані до опанування, вивчити практику організації діяльності публічних службовців;
- виконати у міжсесійний період отримане індивідуальне завдання і подати його у встановлений термін для перевірки викладачу на консультації.

Індивідуальні завдання для проміжного контролю знань містять теоретичні питання, які включають всі теми відповідно до розробленої програми дисципліни, а також практичне завдання (варіант певної фінансової ситуації або завдання).

Варіанти теоретичних і практичних завдань задаються викладачем. Індивідуальний характер завдання для кожного аспіранта забезпечується різними комбінаціями теоретичних і практичних завдань.

Для висвітлення теоретичних завдань аспіранти повинні використовувати правові документи, методично-інструктивні матеріали,

науково-монографічну літературу, офіційні статистичні дані, аналітичну інформацію фінансових корпорацій.

Виконання здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії індивідуального завдання передбачає застосування методик розрахунку показників, їх детальні цифрові обчислення з текстовими поясненнями і висновками; підготовку на основі проведених розрахунків аналітичного огляду про стан корпоративного сектору України, результатів впливу SPO на капіталізацію компанії, лінійного взаємозв'язку між прибутковістю й ризиком корпорації, оптимального фінансового портфелю для корпорації, моніторингу фінансового стану корпорації, впливу ризиків фінансового менеджменту на прибутковість корпорації та науково-обґрунтованих проектів щодо вирішення певних ситуацій в сферах фінансів, банківської справи та страхування.

Оформлення індивідуальних завдань здійснюється відповідно до вимог вищої школи, а результати виконання поданого на перевірку індивідуального завдання відображаються записом «зараховано» або «не зараховано».

8. Форми контролю

1. Поточний контроль знань аспірантів **денної, вечірньої та заочної форм навчання** з дисципліни «Дослідження глобальних проблем управління фінансами» проводиться у формах:

- 1) усне опитування на практичних заняттях;
 - 2) виконання поточних контрольних робіт;
 - 3) захист індивідуального завдання;
 - 4) бліц-опитування.
2. Контроль засвоєння матеріалу за тестовими технологіями.
3. Підсумковий контроль у формі:

– письмового екзамену - для слухачів **денної, вечірньої і заочної форм навчання**. Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Дослідження глобальних проблем управління фінансами» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової:

Тема1 (поточне опитування та тестування)	Тема 2 (підсумкова оцінка за ІНДЗ)	ІЗ	Іспит	Всього
40 балів	20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

Оцінка рівня отриманих теоретичних знань та практичних навичок за шкалою університету здійснюється на основі системи контролю знань і передбачає стимулювання систематичної, ритмічної самостійної роботи

здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, підвищення об'єктивності оцінки їхніх знань, визначення рейтингу аспірантів, запровадження здорової конкуренції між ними у навчанні та розвитку творчих здібностей.

9. Контрольні питання

Перелік питань, які винесені на екзамен з дисципліни «Дослідження глобалізації проблем управління фінансами»

1. Предмет науки про міжнародні фінанси.
2. Призначення (функції) міжнародних фінансів та суб'єкти міжнародних фінансових зв'язків.
3. Роль держави у міжнародних фінансах. Координація економічної та фінансової політики країн на сучасному етапі.
4. Складові валютних систем та їх види.
5. Валюта. Валютні цінності. Конвертованість валюти.
6. Валютний кошик. Міжнародні розрахункові грошові одиниці, їх призначення та види.
7. Валютна система "Золотого стандарту": призначення та загальна характеристика.
8. Бреттон-Вудська валютна система: призначення та загальна характеристика.
9. Ямайська (Кінгстонська) валютна система: призначення та загальна характеристика.
10. Європейська валютна система: призначення та загальна характеристика.
11. Національна валютна система України. Повноваження Національного банку та Кабінету Міністрів України у сфері валютного регулювання і валютного контролю.
12. Загальна характеристика зони обігу євро у рамках Європейського Валютного Союзу.
13. Міжнародні індикатори ціноутворення на грошових ринках в межах зони обігу євро.
14. Валютні блоки.
15. Валютні зони.
16. МВФ: принципи діяльності та роль у міжнародних фінансах.
17. Регіональні фінансово-кредитні установи.
18. Світовий банк та його складові.
19. Економічний зміст валютного курсу та фактори, що його визначають.
20. Характеристика множинності валютних курсів.
21. Методи визначення валютних курсів.
22. Конвертованість валюти та її види. Класифікатор іноземних валют Національного банку України.
23. Методи державного регулювання обмінних валютних курсів.
24. Економічні наслідки завищеного чи заниженого валютного курсу національної грошової одиниці.
25. Аналіз теорії паритету купівельної спроможності валют.
26. Валютні операції з негайним валютуванням типу "спот". Пряма (європейська) та непряма (американська) система котирування валюти.
27. Депозитні валютні операції. Формування процентних ставок LIBOR та

LIBID, їх вплив на валютний ринок.

28. Відкрита валютна позиція учасника валютного ринку та схема її обчислення.
29. Крос-курси та схема їх обчислення.
30. Хеджування ризиків у валютному дилінгу.
31. Валютний арбітраж, його різновиди та вплив на курсоутворення.
32. Визначення форвардної валютної угоди та умов її здійснення.
33. Основний метод обчислення форвардного валютного курсу покупця та продавця валюти.
34. Поняття премії (репорту) та преміальної валюти. Поняття дисконту (депорту) та дисконтної валюти. Визначення форвардного курсу методом премії чи дисконту.
35. Особливості розрахунку форвардного курсу для нестандартних дат та форвардного крос-курсу.
36. Використання форвардних угод на українському міжбанківському валютному ринку.
37. Угода про майбутню процентну ставку (Future Rate Agreement).
38. Система міжнародних балансів.
39. Концептуальні основи платіжного балансу.
40. Класифікація та структурні компоненти платіжного балансу.
41. Принцип формування платіжного балансу.
42. Інтегрована інформаційна система платіжного балансу.
43. Форми побудови та основи аналізу платіжного балансу.
44. Методи регулювання платіжного балансу.
45. Ринок євровалюти: походження, розмір і значення в світовій економіці.
46. Євровалютні депозитні інструменти.
47. Сучасні форми євровалютного кредитування. Синдіковані банківські позики.
48. Ринок міжнародних облігацій: поняття, зміст та структура.
49. Характеристика інструментів ринку міжнародних облігацій.
50. Кредитний рейтинг та способи його присвоєння.
51. Процедура розміщення міжнародних облігацій (андеррайтингу).
52. Єврооблігації як міжнародні зобов'язання Уряду України.
53. Недокументарні форми міжнародних розрахунків.
54. Документарні форми міжнародних розрахунків.
55. Кредитування учасників міжнародних розрахунків.
56. Загальна характеристика провідних зарубіжних платіжних систем: FEDWIER (США), CHIPS (США), CHAPS (Великобританія), S.W.I.F.T (Товариство міжнародних міжбанківських фінансових телекомунікацій).
57. Основні визначення та поняття системи електронних платіжних розрахунків Національного банку України (СЕП). Системи міжбанківських розрахунків нового покоління.
58. Транснаціональні комерційні банки: суть, операції та роль у міжнародних фінансах.

59. Об'єктивна зумовленість інтеграції банківського і промислового капіталу у світовій практиці.
60. Види фінансово-промислових конгломератів та їх загальна характеристика.
61. Регулювання діяльності фінансово-промислових груп в Україні.
62. Міжнародне регулювання діяльності транснаціональних фінансово-промислових груп.
63. Фінансово-промислові групи як рушійна сила розвитку світової економіки і трансформації банківської діяльності.
64. Офшорні ринки: походження, зміст і значення в міжнародних фінансах.
65. Регулювання офшорного бізнесу в Україні.
66. Міжнародні економічні організації як суб'єкти міжнародних фінансів.
67. Сучасні проблеми становлення валютного ринку в Україні.
68. Особливості функціонування фінансової системи ЄС.
69. Об'єктивна необхідність інтеграції України в систему міжнародних фінансів.
70. Стан та перспективи співробітництва України з міжнародними фінансовими інститутами.

10. Рекомендована література

Основна навчальна література

1. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. - 2-ге видання / С. Я.Боринець – К.: Знання – Прес, 2012.-245с.
2. Козак Ю.Г. Міжнародні фінанси у питаннях та відповідях. / Ю.Г.Козак -К.: ЦУЛ,2012.-321с.
3. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини.- 2-ге видання / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко – К.: Знання –Прес, 2013.-235с.
4. Міжнародні фінанси: Підручник / О.І. Рогач, А.С. Філіпенко, Т.С. Шеремет та ін., під ред. Рогача О.І. – К.: Либідь, 2013.-321с.
5. Резакова Н.С. Міжнародні фінанси: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Н. С. Резакова – К.: КНЕУ, 2012.-124с.
6. Стукало Н.В. Міжнародні фінанси / Н. В. Стукало – Д.: Вид-во Дніпропетровського ун-ту, 2014.-321с.
7. Шмырева А.И. Международные валютно-кредитные отношения. / А.И. Шмырева, В.И. Колесников, Ю.А. Климов – СПб.: Питер, 2014.-231с.
8. Шемет Т.С. Міжнародні фінанси: Підручник / Т.С. Шемет – К.: КНТЕУ, 2013.-345с.
9. Михайлов Д.И. Мировой финансовый рынок: тенденции и инструменты / Д.И. Михайлов - М.:Мир, 2015.- 214 с.

Додаткова навчальна література

10. Аранчій. В. І., Дроботя Я. А. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2019. 128 с.
11. Винокуров Е. Помощь Европейского союза иностранным государствам // Мировая экономика и международные отношения. - 2013. – №3. – С.54-58.
12. Галан Н.І. Система державної підтримки малих і середніх підприємств у США // Фінанси України. – 2009. - №1. – С.142-150.
13. Горин В. П. Зарубіжний досвід регулювання доходів державного бюджету в умовах економічної нестабільності / В. П. Горин // Світ фінансів. – 2011. – Вип. 4 (29). – С. 186- 199.
14. Зуева К. СБСЕ/ОБСЕ: вчера, сегодня, завтра // Мировая экономика и международные отношения. – 2015. – №4. – С.29-46.
15. Европейский экономический и валютный союз: предварительные итоги и перспективы развития // Мировая экономика и международные отношения. – 2016. – №5. – С.9-15.
16. Коваленко М. А. Міжнародні фінанси. Практикум [Текст] : навч. посіб. / М. А. Коваленко, Д. В. Малащук ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2012. - 135 с
17. Козак Ю. Г. Міжнародні фінанси: кредитно-модульний курс. Навчальний посібник. / Ю.Г. Козак. – К.: ЦУЛ, 2011. – 288 с.
18. Козак Ю. Г. Міжнародні фінанси / Ю.Г. Козак. – К.: ЦУЛ, 2013. – 388 с.
19. Колосова В. П. Інституціональні чинники та наслідки реформування міжнародних фінансових організацій. / В. П. Колосова. // Фінанси України. – 2015. – № 10. - С. 32.
20. Колосова В. П., Іванова І. М. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями: сучасний стан та перспективи розширення / В.П. Колосова, І.М. Іванова. // Фінанси України. – 2014. – № 11. - С. 33.
21. Козак Ю. Г., Заєць М. А. Міжнародні економічні відносини. навч. посібник. Одеса: ТОВ.ПЛУТОН, 2016. 352 с.
22. Колосова В.П. Реформа розміру квот країн-членів Міжнародного валютного фонду. / В.П. Колосова. // Фінанси України. – 2010. – № 4. – С. 53-65.
23. Лазаренко Р. П. Антикризова політика Німецького федерального банку / Р. П. Лазаренко. // Фінанси України. – 2014. – № 12. - С. 96.

24. Мировые финансы: современные тенденции и перспективы развития. Рогач А.И., Пузанов И.И., Снежко О. В., Кузнецова Н.В., Пидчоса А.В., Корнеева Ю.В., К.: Издательско-полиграфический центр «Киевский университет», 2013, - 351 с.
25. Павлов В.В. Міжнародна економіка. Навчальний посібник. – Суми: СДТУ, 2015.
26. Мізюк Б.М. Розвиток ринку капіталу у Польщі // Фінанси України.– 2015. – №3. – С.126-135.
27. Субботин А. Перспективы глобального рынка // Мировая экономика и международные отношения.– 2016. – №1. – С.50-75.
28. Транснациональные корпорации и интернационализация инвестиционных процессов. Отчёт ЮНКТАД // Международная экономика.– 2014. – №1. – С.11-35.
29. Сушко Л. М. Транснаціональні корпорації : навч. посіб. / Сушко Л.М.; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х.: Вид. ХНЕУ, 2007. — 139 с.
30. Транснациональные корпорации / [Зиновьев Ф.В., Бардзиловский В.П., Реутов В.Е. и др.; Под ред. Ф.В.Зиновьева, В.Е.Реутова] — Симферополь: Таврия, 2007. — 218 с.:
31. Федоренко В.Г. Транснаціональні корпорації як системоутворюючий фактор розвитку національних економік // Інвестиції: практика та досвід. - 2009. - № 7. - С.31-34.
32. Хоменко І.Б. Особливості інвестиційної діяльності ТНК в Україні // Зовнішня торгівля: право та економіка. - 2008. - № 1. - С.71-77.
33. Чернова О.В. Транснаціональні корпорації в міжнародній економічній системі /О.В. Чернова. // Інвестиції: практика та досвід. - 2010. - № 12. - С.24-26.
34. Шабліна Я.В. Роль ТНК у світовому соціально-економічному розвитку / Я.В. Шабліна // Проблеми науки. - 2011. - № 5. - С.25-31. - (Наука-виробництву)
35. Шабліна Я.В. Транснаціональні корпорації – ядро інноваційного розвитку національної економіки // Проблеми науки. - 2009. - № 8. - С.22-28. - (Інноваційно-інвестиційна діяльність)
36. Шкурупій О.В. Архітектоніка сучасних транснаціональних корпорацій: мережевий підхід /О.В. Шкурупій, О.І. Пінчук, Т.А. Дейнека. // Вісн. Хмельн. нац. ун-ту. Екон. науки. - 2010. - Т.4, № 4. - С.7-11.

Нормативно-правові документи:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій: Закон України від 31.05.2016 №1390-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1390-19>.
2. Про затвердження форм державного статистичного спостереження зі статистики інвестицій зовнішньоекономічної діяльності: Наказ Державної служби статистики України від 13.10.2014 р. №297 / Державна служба статистики. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2014/297/297_2014.htm.
3. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом США щодо основних напрямів та цілей програми допомоги з боку Агентства США з міжнародного розвитку від 03.08.2012 р. / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_160/stru?lang=uk.235
4. Міжнародна допомога Україні / Офіційні дані Агентства США з міжнародного розвитку. URL: https://explorer.usaid.gov/cd/UKR?fiscal_year=2018&implementing_agency_id=1&measure=Disbursements.
5. Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій: Закон України від 03.06.1992 р. №2402-XII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-12>.
6. Програми управління державним боргом на 2018 рік: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2018 р. №69 / Міністерство фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/Програма%20удб%20на%202018%20%2031.01.2018.pdf>.
7. Порядок ініціювання, підготовки та реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.11.2016 р. №1027 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1027-2008-п>.

Інформаційні ресурси

збірники наукових праць з дослідження глобальних проблем управління фінансами

1. Українські наукові журнали Scopus та Web of Science. URL: <https://openscience.in.ua/ua-journals>
2. Актуальні проблеми економіки. URL: <https://eco-science.net/>
3. Банківська справа. URL: <http://univ.kiev.ua/ua/science/journals/spj-banking>

4. Вісник Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article>
5. Економіка АПК. URL: <http://eapk.org.ua/ru>
6. Економіка і прогнозування. URL: <http://eip.org.ua/?lang=ru>
7. Економіка та держава. URL: <http://www.economy.in.ua/>
8. Економіка України. URL: <http://www.economukraine.com.ua/>
9. Економіка, фінанси, право. URL: <http://konferencia.com.ua/uk/>
10. Економіст. URL: <http://ua-ekonomist.com/>
11. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. URL: <http://presa.ua/zovnishnja-torgivlja-ekonomika-finansi-pravo.html>
12. Інвестиції. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. URL: <http://zt.knteu.kiev.ua/index.php?lang=uk>
13. Інвестиції: практика та досвід. URL: <http://www.investplan.com.ua/>
14. Облік і фінанси. URL: <http://www.iae.org.ua/activity/publication/ofapk.html>
15. Ринок цінних паперів України. URL: <http://securities.usmdi.org/>
16. Статистика України. URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/mag_u.hm
17. Фінанси України. URL: <http://finukr.org.ua/?lang=ru>

Сайти органів влади та фінансових установ

1. Урядовий сайт. Єдиний сайт органів виконавчої ради України. URL: www.kmu.gov.ua/ua/control
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: portal.rada.gov.ua/
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: www.treasur.gov.ua/main/uk/index
4. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>
5. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/130718>
8. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
9. Офіційний сайт Міністерства енергетики та захисту довкілля України. URL: [https://menr.gov.ua/](http://menr.gov.ua/)
10. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України. URL: <http://www.mtu.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: [http://www.mon.gov.ua.](http://www.mon.gov.ua/)
12. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України. URL: [http://www.moz.gov.ua.](http://www.moz.gov.ua/)

13. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку громад та територій України.
URL: <https://www.minregion.gov.ua/about/>
14. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL:
<http://www.misp.gov.ua>
15. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:
<https://www.mof.gov.ua/uk>
16. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.
URL: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index>
17. Офіційний сайт Рахункової плати України. URL: <https://rp.gov.ua/home/>
18. Офіційний сайт Рейтингового агентства Кредит-рейтинг. URL:
<http://www.credit-rating.ua/>
19. Національний інститут стратегічних досліджень. URL:
<https://niss.gov.ua/news/novini-nisd?page=21>